

Pred odškodninkan ni lahko trepeta še Žiga Debeljak

Zakaj lastniki praviloma tožijo uprave, ne pa tudi nadzornikov

P PETRA SOVDAT
petra.sovdat@finance.si

Sredi avgusta bo znano končno poročilo o reviziji poslov nekdanje uprave Mercatorja pod vodstvom Žige Debeljaka. To bo, je napovedal zdajšnji šef Toni Balažič, tudi podlaga za morebitne odškodninske tožbe.

Žiga Debeljak, nekdanja finančnica Melita Kolbezen in nekdanji član uprave za prodajo na drobno in veliko ter logistiko Peter Zavrl včeraj še niso dobili razrešnice. Delničarji družbe z razrešnico izrazijo le (ne)zadovoljstvo z vodenjem poslovanja, (ne)podelitev razrešnice pa morebitnih kazenskih ali odškodninskih tožb ne izključuje. Zanimivo pa je, da so - kljub glasovanju o vsakem posameznem članu uprave in nadzornega sveta - razrešnico dobili vsi nekdanji nadzorniki, ki so nadzorovali delo ekipe Žige Debeljaka.

Spomnimo, da so po zakonu za poslovanje z lastnim premoženjem odgovorni tako nadzorniki kot člani uprav. A odškodninske tožbe so bile pri nas do zdaj praviloma vložene le proti nekdanjim članom uprav, ki so (domnevno) oškodovali družbe, ne pa tudi proti nadzornikom. Zakaj je tako?

Nadzorniki ponavadi premalo obveščeni - pa še »naši«

»Praviloma se od nadzornikov podjetij ne more pričakovati tako podrobno poznavanje dogajanja v družbi kot od uprave. Nadzorniki bolj ali manj pregledujejo le rezultate poslovanja, o posameznih poslih pa niso obveščeni, razen če uprava - kot je v NLB - nima statutarnih omejitev in mora tudi za manjše posle prositi soglasje nadzornikov. Pa še tu je težava - uprave lahko napačno ali pomanjkljivo seznanjajo nadzornike. Druga stvar pa je to, da delničarji 'svojih' predstavnikov v nadzornem svetu tudi ne želijo tožiti,« pravi odvetnik, specializiran za gospodarsko pravo, ki ni želel biti imenovan.

Pri kazenskih tožbah je največja težava to, da morajo tožniki dokazati naklep. Torej, da je uprava namerno oškodovala družbo. To pa je ponavadi zelo težko.

Česa se lahko boji Debeljak

Na začetku februarja letos smo razkrili osnutek revizije, ki ga je izdelala hiša PricewaterhouseCoopers (PwC). Revizorji o nekdanji Debeljakovi upravi in poslovanju predpostavljajo, da je možno, da je nekdanje vodstvo »naklepno napihovalo vrednosti premoženja in naložb, da bi prikazalo boljše poslovne rezultate, navadno s sodelovanjem revizorja«. Da so »možna naklepna preplačila za premoženje ali naložbe, v zameno za provizije«. Da je možno, da se je uprava »preveč zanašala na zunanje svetovalce pri širitvah na druge trge in da je možna nezmožnost ali nepripravljenost uprave, da svetovalce nadzira«. Prav tako dopuščajo »možne namenoma slabe investicijske odločitve na neprimernih lokacijah, v zameno za provizije«, pa »naklepno sprejetje slabših pogojev v zameno za provizije« ter »naklepno slabše investicijsko načrtovanje brez ustreznih analiz«. Več lahko preberete na spletni povezavi (www.finance.si/8332829).

Pisali smo že, da lastniki Mercatorja pregledujejo tudi pravno podlago za morebitne odškodninske tožbe zaradi neuspele lanske prodaje družbe, ki je obetala še enkrat višjo kupnino od letošnje.

Rekorderji v tožbah v NKBM, telekomovci in nekdanji hypovci

Tožbeni zahtevek, vreden 66,5 milijona evrov, so proti 15 osebam pred nedavnim vložili tudi v NKBM, neuradno tudi zoper nekdanjega šefa Matjaža Kovačiča. Aleš Hauc, zdajšnji predsednik uprave, podrobnosti ni razkril.

Telekom Slovenije je proti svojim nekdanjim šefom, ki jih je vodil Bojan Dremelj, vložil odškodninske tožbe, vredne 55 milijonov evrov. Gre za tožbi zaradi domnevnega oškodovanja Telekoma pri nakupu kosovske družbe Ipko.net in družbe Najdi.si. Proti nekdanjim članom uprave Hypo Bank in Hypo Leasinga (največ se jih nanaša na Boža Špana, Antona Romiha in Andreja Potočnika) je bilo do zdaj vloženi že za skupaj dobrih 40 milijonov evrov odškodninskih tožb. Po naših podatkih v Celovcu pregledujejo še nov sveženj dokumentacije, iz tega pa lahko pričakujemo nove tožbe.

Page: 16

Reach: 57000

Country: SLOVENIA

Size: 791 cm2

2 / 3

Konec maja se je na sodišču začel tudi postopek v odškodninski tožbi zoper nekdanjega predsednika uprave Intereurope Andreja Lovšina ter nekdanja člana uprave Zvezdana Markežiča in Ondino Jonke. Ti naj bi logistični družbi skupaj povzročili za 37,5 milijona evrov škode.

Prav tako maja se je začela obravnava v tožbi Luke Koper proti nekdanjim vodilnim, ki naj bi v času, ko je upravo vodil Robert Časar, z nakupom 10-odstotnega slovaškega holdinga TTI Skupine povzročili za 19 milijonov evrov škode. Luka Koper je ena redkih družb, kjer tožijo tudi nadzornike - a ti že zatrjujejo, da so bili zavedeni. Šef nadzornega sveta je bil takrat Metod Mezek.

Upravi in nadzornike Premogovnika Velenje in Holdinga Slovenske elektrarne (HSE) odškodninsko tožijo **mali delničarji** rudnika. Tožbeni zahtevek je vreden 17,4 milijona evrov, tožbe so vložene zoper 13 oseb iz uprav in nadzornih svetov, ker pri izpolnjevanju svojih nalog niso ravnali s skrbnostjo vestnega in poštenega gospodarstvenika. Zaradi izplačila odškodnine lastniku zemljišča pri Trebnjem Mirku Kovačiču je uprava Darsa pod vodstvom Matjaža Kneza vložila tri milijone evrov vredno odškodninsko tožbo zoper nekdanjo predsednico uprave Matejo Duhovnik, članico uprave za finance Gordano Bošković, izvršnega direktorja za finance Boštjana Kovača in vršilca dolžnosti izvršnega direktorja pravne službe Edvarda Gerdeja.

Razkriti deli pogodbe z Agrokorjem

Uprava Mercatorja je sinoči, že po koncu redakcije, na spletnem portalu borze za obveščanje Seonet objavila izvlečke pogodbe o prodaji Mercatorja Agrokorju. Kot je že popoldne povedal Toni Balažič, je bila večina dejstev že napisana v medijih. Spomnimo, da lahko lastniki iz konzorcija prodajalcev in **mali delničarji** Mercatorja zdaj le še čakajo. Posel naj bi bil končan v devetih mesecih do leta dni, saj mora Agrokor pridobiti še vsa dovoljenja regulatorjev in speljati lastno dokapitalizacijo. Je pa Ivica Todorčić, prvi človek hrvaške družbe, obljubil, da bodo objavili tudi prevzemno ponudbo za nakup preostalega deleža.

Zoper ekipo Žige Debeljaka (skrajno levo) se napovedujejo odškodninske tožbe. Do zdaj so najtežje dobili Matjaž Kovačič (zgoraj) iz NKBM, ekipa Bojana Dremlja (v sredini) s Telekomom in ekipa Boža Špana iz Hypa.

Page: 16

Reach: 57000

Country: SLOVENIA

Size: 791 cm2

3 / 3

Že leta 2010 so odškodninske tožbe, ki bi lahko dosegle tudi 200-milijonsko vrednost, napovedovali v Merkurju. Zoper ekipo Bineta Kordeža, ki je že pravno močno obsojen v kazenskem postopku ter ga čaka šest let in pet mesecev zapora zaradi oškodovanja nakelskega trgovca, so tožbe že vložili, v Merkurju pa nam včeraj višine tožbenega zahtevka niso vedeli povedati.